

Informilo *por* Interlingvistoj

n-ro 119 (2/2022) ♦ 31-a jaro (tria serio) ♦ ISSN 1385-2191

*Eldonas: Esperantic Studies Foundation (ESF) en la nomo de
la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED)*

www.esperantic.org esfacademic.org esfconnected.org interlingvistiko.net
[@esperanticsf](https://twitter.com/esperanticsf) www.facebook.com/esperantic

ENHAVO

Artikoloj 3

Rimarkoj ĉe la Universitato de Kembriĝo okaze de akcepto de honora doktoreco	3
Afrika retejo renoviĝis kaj denove funkcias	6
Raporto pro Stipendio Marjorie Boulton	7
Arkivoj en la Esperantomuzeo en Vieno	11
Stipendioj Marjorie Boulton 2022	13
Fakte faka: Recenzo de "La homa lingvo"	14

Bulteno 17

Retseminarioj: turismo kaj Esperanto	17
Esperantologia Konferenco ĉe Jutubo	17
Turismo kaj Esperanto 2	17
Pioniroj de internaciismo recenze	18
Vortoj en spaco kaj tempo	18
Esperanto: lingvo kun valoroj	18
Premioj por magistriĝaj disertacioj	18
La poezio de tradukado	19
Malkoloniigaj Subfosoj 2021	19
UN-staĝo	19
Lingvistika Kolokvo 2022	19
Internacia Tago de Edukado	20
La lasta lingvo sur la tero	20
8-a ILEI-Forumo	20
Fulmokusoj pri Esperanto	20

REAL-raporto pri kunmetitaj indikiloj	21
Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj	21
Lastatempaj artikoloj de Bernhard Tuidar	22
Esperanto en frua teorio pri maŝintradukado	22
Persaj lecionoj	23
La heredaĵo de universala frateco	23
Ulster: Dung-anonco	24
Premio Paul Gubbins por Nova Ĵurnalisma Talento	24
Les langues de l'internationalisme ouvrier	24
Bibliotekisto serĉata	24
Salomé de Wilde en Esperanto	25
Pri movado kaj senmoveco	25
Reguloj kaj instigoj en Budapeŝto	25
Kataluna Esperantisto pri planlingvoj	26
Sekvi la (ne-)denaskan	26
La altiĝo de la angla	26
IPR: Esperanto en universitatoj	26
Parolkomunumo kontraŭ lingvoakademio	27
Antaŭenpaŝoj en interfaka lingvopolitiko	27
Poznano: Virtuala interlingvistika sesio	27
En la komenco estis la vorto	27
Lingvaj komunumoj en Japanio	28
La vorto fariĝis karno	28
Fettes reĝisoros pri indiĝenaj lingvoj	28
Plata kaj rapida sed ne melodia	29
Sukceso signifus malsukceson	29
Poŝtelefona junularo	29
Profesoro pri tradukstudoj serĉata	29
La jida kaj "lingvo universala"	30
Kiam esperantistoj renkontiĝas	30
Novaj Tendoj en Tradukado kaj Teknologio	30
La klingona kaj interslava en la oficejo	30
Proksimiĝi al fino	31
Tradukado kiel evento	31
Traduki, verki, simpligi	31
ECSPM-Simpozio 2022	32

Stipendioj de ESF 33

Rimarkoj ĉe la Universitato de Kembriĝo okaze de akcepto de honora doktoreco

António Guterres

<https://esfconnected.org/2022/01/03/guterres-eo/>

Je la 3-a de novembro 2021, António Guterres, la Ĝenerala Sekretario de UN, vizitis la Universitaton de Kembriĝo por ricevi honoran doktorecon. Jen Esperanto-traduko (fare de Humphrey Tonkin) de lia anglalingva parolado, kiu meritas apartan atenton kaj citadon.

Kanceliero, Vickanceliero, profesoroj, studentoj, urbaj gvidantoj, sinjorinoj kaj sinjoroj,

Dankon pro la nuna granda honoro. Mi scias, ke, pere de mi, vi rekonas la laboron de miaj kolegoj ĉe Unuiĝintaj Nacioj diversloke ĉirkaŭ la mondo.

Kembriĝo havas longjarajn ligojn kun monda gvidado kaj Unuiĝintaj Nacioj, ekde John Maynard Keynes, kiu ludis tiel gravan rolon en starigo de internaciaj ekonomiaj institucioj post la Dua Mondmilito, ĝis Margaret Anstee, la unua virino nomita kiel Asista Ĝenerala Sekretario.

La kontribuoj de la sciencistoj kaj matematikistoj de Kembriĝo al monda klero estas sen paraleloj. Isaac Newton, Charles Darwin, Rosalind Franklin, Alan Turing kaj Jane Goodall estas nur kelkaj el la terglobaj gigantoj kaj pioniroj, kiuj edukiĝis tie ĉi.

Estas klare, ke studentoj de Kembriĝo ne nur lernas. Ili lernas kiel lerni, kiel pensi por si mem, kaj kiel jungi sian intelektan scivolon por la komuna bono. Kiel John Milton, kiu diplomiĝis de tiu ĉi universitato antaŭ preskaŭ kvarcent jaroj, sin esprimis: “Donu al mi la liberecon scii, eldiri, kaj senlime argumenti laŭ mia konscienco, super ĉiuj aliaj liberecoj.”

Sinjorinoj kaj sinjoroj, pli ol iam ajn antaŭe ni bezonas la kembriĝan spiriton.

Mi ĵus alvenis el la klimatkonferenco COP26 en Glasgovo, la fokusopunkto de tutmondaj klopodoj por eviti la plej malbonajn efikojn de la klimata krizo. La Kembriĝa Universitato avangardas en la iniciatoj por fronti tiujn krizojn, per Cambridge Zero kaj la Kembriĝa Konservada Iniciato (Cambridge Conservation Initiative). Kaj la Kembriĝa Instituto por Gvidado pri Daŭripoveco (Cambridge Institute for Sustainability Leadership) montras, ke la universitata mondo kaj la entreprena sektoro kapablas kunlabori por motori transforman ŝanĝiĝon.

Sinjorinoj kaj sinjoroj, preter nia milito kontraŭ naturo, ni frontas krizon en la valoroj, sur kiujn Unuiĝintaj Nacioj estis fondita antaŭ 76 jaroj: konfido, solidaro, vero.

Nivevoj de neegaleco estas spirhaltigaj. Miliarduloj konkurencas en la fora spaco dum milionoj da homoj luktas ĉi-tere por entute transvivi. Malriĉo kaj malsato kreskas por la unua fojo en jardekoj. Homaj rajtoj estas sub pripafado. Geopolitikaj dividoj minacas paralizi internacian kunlaboron. Nereguligitaj teknologioj prezentas grandegajn novajn riskojn. Konfido inter homoj kaj institucioj forfrotiĝas. Konspiraj teorioj kaj misinformado hejtas sociajn dividojn kaj polusiĝon. La pandemio KOVIM-19 elmontris tutan mondon de fragilecoj kaj maljusteco. Temas pri mondo kie la venkinto prenas ĉion, dum la diablo prenas la postrestantojn.

Sciencistoj, ankaŭ tie ĉi en Kembriĝo, sukcesis ekkompreni la viruson kaj ĝiajn mutaciojn per genoma sinsekvado, kaj evoluigis vakcinojn en rekorde mallonga tempo. Sed ege malegala aliro al tiuj vakcinoj signifas, ke malpli ol kvin procentoj de la homoj ricevis eĉ unu dozon en malaltenspezaj landoj. Tiu ĉi situacio estas ne nur malmorala: ĝi stultas, ĉar ĝi altigas la riskon de novaj pli danĝeraj variantoj. La malekvilibraj ritmoj de vakcinado kreas malekvilibran renormaliĝon, kio finfine kostos trilionojn al la tuta tergloba ekonomio.

La sama egoisma tujismo evidentas tute preter la pandemio, en mondaj aliroj al nuklea malarmado, artefarita inteligento, reguligo de novaj teknologioj, kaj sur multaj aliaj terenoj.

Tergloba mastrumado venis al vojkruciĝo. Aŭ ni laboru kune, kun renovigita solidareco, por konstrui daŭripovajn, inkluzivajn sociojn kaj ekonomiojn, bazitajn je homaj rajtoj kaj homa digno por ĉiuj. Aŭ ni simple rezignu nin al estonteco de konstantaj malsekuro kaj krizado.

Sinjorinoj, sinjoroj, karaj studentoj, responde al tiuj maltrankviligaj tutmondaj emoj, Unuiĝintaj Nacioj lanĉis Nian Komunan Tagordon, iniciaton por plifortigi multflankismon kaj

tajli ĝin al la 21-a jarcento. Nia Komuna Tagordo enhavas pli ol 90 rekomendojn grupigitajn laŭ kvar larĝaj temoj.

Unue, oni emfazas longdaŭran pensadon kaj solidarecon kun venontaj generacioj. Pintkonferenco de la Estonteco esploros manierojn fortigi la mastrumadon de tutmondaj publikaj bonoj, inkluzive de paco, tutmonda sano, enloĝebla planedo, kaj cifereca teknologio.

Due, nia Komuna Tagordo proponas novigitan socian kontrakton por la 21-a jarcento, ankritan de homaj rajtoj. Tio nepre inkluzivu universalan sanasekuron, enspezoprotekton, loĝadon, akcepteblan laboron, kaj aliron al edukado kaj trejnado. Ĉio ĉi eblos senkonsidere pri la lando nur per Nova Tergloba Interkonsento garantianta, ke la evoluantaj landoj ricevu la subtenon, kiun ili bezonas de la evoluantaj landoj kaj internaciaj financaj institucioj.

Trie, Nia Komuna Tagordo alportos fortan fokuson je faktoj kaj scienco. Mi restarigos Konsilantaron de Sciencistoj kaj starigos Laboratorion de UN pri Estonteco por fortigi la rolon de Unuiĝintaj Nacioj kiel fidinda fonto de datenoj kaj atestaĵoj. Kiel parton de la emfazo je faktoj, Nia Komuna Tagordo proponas, ke registaroj, informmedioj kaj reguligaj instancoj kune prilaboru normojn por honesteco en publika debatado. Mallonge dirite, mensogoj ree fariĝu morale neakcepteblaj.

Kaj kvare, la Unuiĝintaj Nacioj de la estonteco estu pli inkluziva kaj pli retigita ol iam ajn antaŭe. Kiam oni kreis Unuiĝintajn Naciojn, multflankismo signifis, ke registaroj kune laboru por komunaj celoj. Hodiaŭ, la tutmondaj influantoj inkluzivas ankaŭ civilan socion, la privatan sektoron, urbojn kaj regionajn aŭtoritatojn, universitatojn kaj pliajn instancojn.

Universitatoj posedas multajn solvojn, kiujn ni bezonas. Ne nur klimatologoj kaj farmakologoj, sed sociologoj, juristoj, ekonomoj kaj fakuloj pri ĉiu disciplino esploras ideojn, kiuj povas konduki al trarompoj por la komuna bono. Multaj el la venontaj paŝoj en realigo de tiu ĉi ambicia tagordo troviĝas ĉe niaj Membraj Ŝtatoj. Kaj tiuj Membraj Ŝtatoj reprezentas vin.

Mi instigas ĉiujn personojn, kiuj interesiĝas pri tiuj demandoj – jes, vere ĉiujn – ke ili diskonigu siajn vidpunktojn, per balotado kaj per civilsociaj organizoj, inkluzive de la tre aktivaj Asocioj pri Unuiĝintaj Nacioj tie ĉi en Kembriĝo kaj je la nacia nivelo en Britio.

Sinjorinoj kaj sinjoroj, karaj profesoroj kaj studentoj, valoroj, principoj, vero kaj honesto kuŝas kore de la liberala edukado, kiun Kembriĝo proponas al la mondo jam okcent jarojn. Sciencaj esploroj kaj tratanĉa teknologio nenion signifas sen ili. Ni bezonas instituciojn dediĉitajn al lernado, ne al profitoj; al kritika pensado, ne al potenco; al vastigo de la limoj de homa kompreno; al eltrovo kaj miro; al faktoj kaj scienco.

Ni bezonas instituciojn similajn al Kembriĝo. Dankon.

Afrika retejo renoviĝis kaj denove funkcias

Adjévi Adjé

<https://www.esperanto-afriko.org/>

<https://esfconnected.org/2022/01/17/afrika-retejo/>

Esperanto

ESPERANTO AFRIKO

BONVENON NOVAĜOJ JARAĜADRAPORTOJ KOMUNIKOJ DE AK. DOKUMENTOJ KURSOJ TEKSTO KONTAKTUJNIN

Saluton kaj bonvenon al la retpaĝo de la **Afrika Komisiono de UEA!**

Tiu ĉi retpaĝaro estas la oficiala kanalo por informiĝi pri la movado en Afriko. Pro tio, ĉiuj kontribuoj al evoluo de la afrika Esperanto-movado estas bonvenaj.

La estonto de la afrika movado dependas unuavice de ni afrikanoj mem. Tial ĉiuj afrikaj esperantistoj – ĉu junaj, ĉu maljunaj – estas invitatataj semi konstante Esperanton en sia ĉirkaŭaĵo, paroli pri ĝi en radioelsendaj programoj, gazetoj, lernejoj, k.s.

Esperable, vi ŝatos tiun ĉi retpaĝon ĉar ĝi alportos ion utilan al via esploro pri Esperanto en Afriko.

Bonan viziton!

ALIĜU AL LA MOVADO

Esploru niajn sekciojn

- Bultenoj**
Eblas ankaŭ legi pri aktivajoj realigitaj de afrikanoj. Ili estas alireblaj ĉe la rubriko Bultenoj.
- Dokumentoj**
Landaj asocioj en Afriko, kiuj deziras peti subvenciojn, povas ekkde nun elŭti la formularon ĉe la rubriko Dokumentoj.
- Literaturo kaj arto**
Tiu rubriko raportas pri Esperanto-verkoj, diskoj ktp de afrikaj esperantistoj.

La unuaj rezultoj montras la retejon pli facile uzebla kaj administrebla, sed la klopodoj fari ĝin ankoraŭ pli vigla, fleksebla, alloga, tekstenhave pli freŝa kaj lingve ĝusta pluokazas sub la rigardo de la UEA-Komisiono por Afrika Agado. Volontuloj por kontrollegi la tekstojn estas tre bonvenaj kaj ne malpli dankataj.

La nova retejo konservis kelkajn el la antaŭaj funkcioj, krom aldono de novaj. Ekzemple, ĝi nun kapablas redirekti uzantojn al la sociaj retejoj kiel Fejsbuko, Telegramo, Instagramo, Tvitero k.s. Eblas fari esplorojn sur la reta reprezentejo de la kontinenta komisiono per la serĉilo, kaj kontakti la mastrumantojn. Krome vizitantoj povas fari komentojn sub la afiŝitaj artikoloj. Mallonge, la nova retejo disponas multe pli da spaco, evitante forigon de malnovaj materialoj por meti novajn, kiel okazis regule kun la malnova retejo.

Unu el la ĉefaj celoj de esperanto-afriko.org estas havigi kaj arkivi informojn pri la ĝenerala afrika Esperanto-movado. Tial eblas aboni ankaŭ senpage al novaĵleteroj por regule ricevi perretpoŝte freŝdatajn novaĵojn pri la Esperanto-movoj kaj ĝeneralajn informojn pri la kontinento. Bonvole vizitu la retejon www.esperanto-afriko.org, voki nin aŭ lasi al ni mesaĝon pri ajna zorgo. Ni volonte respondos al vi kiel eble plej rapide.

La renovigo de la retejo kaj transigo de informoj de la malnova retejo realiĝis danke al plursemajnaj teknikaj laboroj de loka reteja gastiganto kun la helpo de Adjévi Adjé, aktiva membro de la Afrika Komisiono, kaj financa subteno de ESF. Por plene profiti la etendeblecon de la retejo, ni iom post iom igos ĝin ampleksa kaj profesia informbanko por diversspecaj esploroj pri Esperanto en Afriko.

Raporto pro Stipendio Marjorie Boulton

Edwin Michielsen

<https://esfconnected.org/2022/01/31/stipendio-boulton/>

Naskiĝinta en Gouda (Nederlando) mi havis fortan intereson pri fremdaj lingvoj jam de frua aĝo. Mi havis la okazon lerni plurajn modernajn kaj klasikajn lingvojn en la lernejo. Post abiturientiĝo mi decidis profundigi mian intereson, elektante studi la japanan en universitato. Mi gajnis mian bakalaŭrecon kaj magistrecon pri japanaj studoj ĉe la Universitato de Lejdeno kaj mian doktorecon pri orientaziaj studoj ĉe la Universitato de Toronto en 2021.

Dum miaj doktoriĝaj esploroj mi malkovris Esperanton per libro de Konishi Sho, *Anarkiisma moderneco: Kunlaborismo kaj japan-rusaj intelektulaj rilatoj en la moderna Japanio* (2013). Por mia esplorado pri Esperanto, mi vizitis la Esperanto-Muzeon en Zaozhuang (Ĉinio), observis Esperanto-klasojn de la Seula Esperanto-Kulturcentro en Seulo (Koreio) kaj ofte uzis la Esperanto-bibliotekon de la Japana Esperanto-Instituto en Tokio (Japanio).

Mia esplorado pri Esperanto estas parto de mia disertacio “Kunigi solidarecon: Proletaj artoj kaj internaciismo en Orient-Azio”, kiu ekzamenas la literaturan kaj kulturan historion de proletaj artoj tra Orient-Azio dum la 1920-aj kaj 1930-aj jaroj kaj ilian investon en internacia solidareco. Mi estas nun kursprezentisto ĉe la Universitato de Toronto, kie mi instruas kursojn pri la orientaziaj literaturo kaj historio.

Helpe de Fratuleco Marjorie Boulton de ESF, mi povis daŭrigi miajn esplorojn pri Esperanto post diplomiĝo.

Pasintjare

En 2021 mi prezentis miajn esplorojn pri Esperanto en tri internaciaj konferencoj. En majo mi partoprenis en la prezentaro “Rekonsideri malĉefan literaturon: Kolektiveco kaj klaso en novaj politikaj kaj lingvistikaj kunteksto” por la virtuala konferenco *Monda literaturo kaj la malĉefa: Figurado, cirkulado, tradukado* organizita de KU Leuven (Belgio).

Mia prezentaĵo, titolita “Malĉefigi la imperian lingvon: Proleta monda literaturo kaj Esperanto en Orient-Azio”, ekzamenis la eseon “Esperante aŭ nacilingve?” (1935) de esperantisto Hasegawa Teru (1912–1947). En la eseo, Hasegawa diskutis du interrilatajn problemojn: en kiu lingvo verku esperantisto (Esperanto aŭ sia nacia lingvo) kaj kial esperantisto verku por nacia legantaro? La eseo de Hasegawa ilustras la tutmondan laboron por krei nehierarkian

mondan literaturon fare de kaj cele al la proletaro dum la unua duono de la dudeka jarcento. Tiarilate, kiel la verkado de literaturo en artefarita lingvo kiel Esperanto, sen [multaj] denaskaj parolantoj kaj nacio-ŝtato, komplikas la komprenon de Deleuze kaj Guattari pri malĉefaj lingvo kaj literaturo? Kion Esperanto povas diri al ni pri la ebloj krei mondan literaturon trans lingvaj kaj etnonaciaj limoj? Mia prezentaĵo esploris tiujn demandojn kaj klarigis la eblojn de proleta monda literaturo en Esperanto per tralego de la verkoj de la Esperantaj verkistoj Hong Hyōng-ui (1911–1968), Hasegawa Teru kaj Ye Junjian (1914–1991).

En aŭgusto mi estis ano de prelegteamo por la plej granda konferenco pri japanaj studoj en Eŭropo, la *16-a Internacia Konferenco de la Eŭropa Asocio de Japanaj Studoj*. Mia referaĵo diskutis, kiel Esperanto povis enteni lingvan spacon por proletaj voĉoj, kaj parole kaj skribe, por trapasi la homan komunumon en difinita geografia loko kaj por ligiĝi al fremdaj

similuloj por internaciaj interŝanĝoj. Mi enfokusigis Esperantajn korespondogrupojn apartenantajn al proletaj kulturmovadoj, Esperanto-instruadon faritan de proletaj verkistoj kaj internacian leterverkadon en Esperanto.

Per ekzameno de la ekzistantaj Esperantaj leteroj verkitaj de proletaj lingvolernantoj kaj la distribuaj retoj en imperia Japanio, mi analizis, kiel la proletara batalado esprimiĝis en leteroj de koloniaj regatoj, malliberuloj kaj terkulturistoj. Mia studaĵo celis malkaŝi, kiel Esperanto subfosis la superregajn strukturojn de lingva potenco en la japana imperio kaj formis lingvajn solidareco-grupojn per ebligo de aktiva partoprenado de proletoj en la praktikado de internacia solidareco kaj per rilatigo de loka batalado al la tutmonda proletaro.

La tria prezentaĵo celis la plej grandan konferencon pri koreaj studoj en Eŭropo, la *30-an Konferencon de la Asocio por Koreaj Studoj en Eŭropo (AKSE)* organizitan de la Universitato de La Rochelle en Francio en oktobro 2021. En mia prezentaĵo, “Rezisti la imperian lingvon: Esperanto en la kolonia Koreio”, mi ekiris de la artikolo “La korea reĝo kaj Esperanto” eldonita en la revuo *La Japana Esperantisto* en 1906, kiu raportis viziton de japana esperantisto al la reĝa palaco por informi Reĝon Gojōng pri Esperanto. Laŭ la artikolo Reĝo Gojōng montris grandan intereson pri la artefarita lingvo kaj eĉ mem studis la lingvon, plej verŝajne per la unua tutampleksa lernolibro pri Esperanto eldonita en Orient-Azio de la japana verkisto Futabatei Shimei.

Dum malfacilas kontroli tiun anekdoton, ĝi ilustras la signifan sed plejparte forgesitan rolon luditan de Esperanto en la formiĝo de la lingva kaj literatura moderneco de la kolonia Koreio. Tiarilate, kiel verkado en Esperanto kontribuis al la disvolviĝo de la moderna korea lingvo?

Kion la historio de Esperanto en la kolonia Koreio povas diri al ni pri transnaciaj interŝanĝoj tra Orient-Azio?

Por trakti tiajn demandojn, mi ekzamenis la historion de Esperanto ligante la ekzistantajn fragmentojn de historiaj fontoj kaj kreante la unuan plene ampleksan historion de Esperanto en la kolonia Koreio en la angla. Kernaj al tiu referaĵo estas la poeto Kim Ŭk (1896–nekonate), la verkisto Hong Hyŏng-ui (1911–1968) kaj la tradukisto kaj revua redaktoro An U-saeng (1907–1991). Ekzamenante la verkojn de Kim, Hong kaj An kaj ankaŭ iliajn intimajn interŝanĝojn kun aliaj orientaziaj esperantistoj, mi penis klarigi la transnacian historion de koreaj esperantistoj kaj ĝiajn influojn sur la kampoj de literaturo, tradukado kaj lingvistiko.

En aŭgusto D-ro Mark McConaghy, asistanta profesoro pri moderna ĉina literaturo ĉe la Nacia Universitato Sun Yat-Sen en Tajvano, invitis min partopreni en internacia simpozio organizita de la Tutmonda Ĉinologia Forumo tie, kiu celas esti fizika kaj cifereca spaco, kie ĉinologoj el la tuta mondo povas kunlabori kaj lerni unu de aliaj.

La simpozio temis pri la plej nova monografio de la konata tajvana intelektulo Yang Rubin, titolita *Pensadi la Respublikon Ĉinio*. Oni petis min diskuti ĉapitron 2 el la libro, en kiu Yang ekzamenas la supreniron de revolucia kultura produktado dum la respublika periodo (1911–1949) kaj ĝian influon al la pensula komunumo, la memo kaj la historio tra la 20-a jarcento en Ĉinio. Post mia diskuto de la ĉapitro mi plilongigis mian prelegon rilatigante ĝin al la transnacia historio de Esperanto en Orient-Azio kun enfokusigo pri tajvanaj esperantistoj por kompliki naciajn historiojn de revolucia kulturo.

En la aŭtono kaj vintro de 2021, mi havis ankaŭ la okazon kompletigi la malneton de mia revua artikolo pri Esperanto en la kolonia Koreio. Aldonante al sekcioj de mia doktoriĝa disertacio kaj reverkante mian jam menciitan AKSE-prezentaĵon pri Esperanto en la kolonia Koreio, mi diskutas la esperantistojn Kim Ŭk, Hong Hyŏng-ui kaj An U-saeng en provo disponigi tiun nekonatan historion en la angla je la unua fojo. Por tiu referaĵo mi akiris kromajn Esperantajn fontojn, kiel *Verkaro de Hengwi Hong* (1969), *Kolekto de materialoj pri la Esperanto-movado en Koreio, Vol. 1* (1976) kaj *Sistema Kurso Gramatika de la Lingvo “Esperanto” de Verda E. Kim* (1923 [2008]). Mi nuntempe faras la finajn reviziojn kaj pretigas la referaĵon por sendiĝo al akademia revuo.

2021 estis ankaŭ jaro, en kiu mi dankeme konatiĝis kun esperantistoj kaj Esperanto-kleruloj. Somere min ekkontaktis Yauheniya Hudziyeva, esperantisto el Beloruso kaj doktoriĝa studento pri japana anarkiisma poezio ĉe Universitato Waseda en Japanio. Ŝi apartenas al pli granda Esperanto-reto en Japanio kaj helpas min ekrilati kun esperantistoj en Japanio. En la proksima estonteco ŝi helpas min organizi la internacian simpozion pri Esperanto en Orient-Azio kaj krei enretan datumbazon por Esperantaj materialoj. Krome mi estis en kontakto kun Ulrich Lins, Esther Schor kaj Konishi Sho. La esperantisto Myrtis Smith kontaktis min por helpi prezenti mian profilon en la sociaj komunikiloj de ESF.

Fine mi partoprenas en kunlabora esplorprojekto kun D-ro Derek Kramer, doktoriĝinta klerulo ĉe la Universitato de Viskonsino en Madisono. Por tiu projekto ni nun preparas akademian artikolon, provizore nomitan “Paroli por scienco: Songoj pri Esperanta infrastrukturo en la kolonia Koreio-Japanio”, kiu okupiĝas pri transnacia lingvo kiel infrastrukturo por reliefigi, kiel la Esperanto-movadoj de la japana imperio ĉerpis el potencaj supozoj pri la universaleco de scio, la esenca prerogativo de utilismo kaj la minaco de eksigo el la antaŭeniĝo de historio.

Ĉi-jare

Por la venonta jaro mi planis kvar pliajn konferencojn. En marto la de mi organizita prezentaro “Serĉi universalan lingvon: Esperanto kaj politiko en Orient-Azio” okazos ĉe la Jarkonferenco 2022 gastigota de la Asocio por Aziaj Studoj en Havajo. La plej granda konferenco pri aziaj studoj, kunvenigante pli ol 3000 membrojn, ebligos al mi elmontri miajn pri-Esperantajn esplorojn al vasta publiko. Kun mi en la prelegteamo estos Joshua Fogel (Universitato York), Kamimura Kazumi (Universitato Josai) kaj Yauheniya Hudziyeva (Universitato Waseda).

Niaj prezentoj enfokusigos la kulturan kaj politikan historion de Esperanto ekde ĝia alveno en Orient-Azio ĝis la fino de la milito en 1945, ekzamenante la transnaciajn trajektoriojn de interŝanĝoj inter esperantistoj ene de Orient-Azio. Ĉiu referaĵo analizos, kiel oni utiligis Esperanton por politikaj celoj kaj instigis transnaciajn interŝanĝojn inter anarkiismaj kaj proletaraj movadoj same kiel ankaŭ agadon kontraŭkolonian kaj kontraŭfaŝisman.

Joshua Fogel komencos la prezentaron per detala ekzameno de la enkonduko de Esperanto al Orient-Azio laŭ anarkiistaj kanaloj, pritraktante la limojn de la unuaj aspiroj de Esperanto kaj ĝian adaptiĝon por lokaj koncernoj rilate al lingvaj reformoj. Yauheniya Hudziyeva daŭrigos la diskuton, ekzamenante la esperantistojn Yamauchi Koshizu kaj Lian Wenqing kaj ties kontraŭkolonian agadon en Tajvano. Kamimura Kazumi esploros, kiel oni ŝanĝis Esperanton en politikan kaj artan armilon en la proletara movado en la intermilita Japanio. Fine mi ekzamenos, kiel Esperanto fariĝis esenca por la kontraŭfaŝisma unuigita fronto dum la Ĉin-Japana Milito, diskutante la laboron de An U-Saeng kaj lian Esperanto-agadon en Suda Ĉinio.

La aliaj tri prezentaĵoj ankoraŭ atendas esti akceptitaj. En junio mi esperas ĉeesti la virtualan konferencon organizotan de la Usona Asocio de Kompara Literaturo en Tajvano. En mia prelego “Proletara solidareco, Esperanto kaj senkorpigitaj voĉoj en Orient-Azio” mi ekzamenos diversajn prezentojn de voĉo trovitajn en la kultura produktado en Esperanto fare de proletaraj movadoj en Orient-Azio.

En julio mi planas prezenti referaĵon ĉe la jarkonferenco de la Nord-Amerika Asocio de Tajvanaj Studoj en Vaŝingtono. Tiu prezentaĵo ekzamenos la historion de la internacia

helplingvo Esperanto en la kolonia Tajvano kun aparta enfokusigo de la esperantisto kaj socia aktivulo Lian Wenqing (Liân Un-kheng, 1894–1957).

Laste, ankaŭ en julio, mi prezentos referaĵon titolitan “Traduki la proletaron en Esperanto: Nakagaki Kojirō, (Inter)nacia Literaturo kaj (Ne)tradukebleco” ĉe la kongreso de la Internacia Asocio de Kompara Literaturo okazonta en Tbiliso (Kartvelio). En tiu prezentaĵo mi diskutos la Esperanta Traduk-Laboratorio (1934) de Nakagaki Kojirō (1894–1977) por ekzameni tradukteoriojn proponitajn de proletaj esperantistoj rilate al la produktado de monda literaturo en Esperanto.

Krom konferencoj mi celas ekplani la internacian simpozion pri Esperanto en Orient-Azio provizore enprogramigita por somero 2023. En julio 2022 mi komencos mian novan postenon kiel asistanta profesoro ĉe la Universitato de Honkongo (HKU). Mi intencas esplori la eblecon, ke HKU gastigu la simpozion. Mi eklaboros ankaŭ pri liberalira Esperanto-datumbazo kun bitigitaj Esperantaj libroj kaj revuoj kaj tiel plu. Por komenci mi pretigos retejon kaj skanos Esperanto-revuojn el la antaŭmilita Japanio. Fine mi strebas plu vastigi mian reton pere de esperantistoj en Orient-Azio, kiel Miyazawa Naoto kaj Hori Yasuo.

Arkivoj en la Esperantomuzeo en Vieno

Bernhard Tuidler

<https://esfconnected.org/2022/02/14/arkivoj-vieno/>

La Esperantomuzeo en Vieno longtempe estis precipe perceptata kiel muzeo kaj biblioteko pri Esperanto kaj planlingvoj, sed ĝi fakte estas ekde sia fondo en la jaro 1927 ankaŭ hejmo de enhavoriĉaj arkivoj.

Nuntempe la Esperantomuzeo konservas 72 personajn kaj instituciajn arkivojn.¹ Jam komence de la 1930-aj jaroj venis la unuaj grandaj arkivaĵoj, ekzemple la kolekto Hachette,² kiu konsistas el 17 403 laŭlande kaj kronologie ordigitaj gazetartikoloj el la jaroj 1898 ĝis 1915.³ Ĝis la jaro 2023 la tuta kolekto Hachette estos ciferecigita, sed jam nun la unuaj ĉirkaŭ 5000 gazetartikoloj estas senpage legeblaj sur nia retejo.

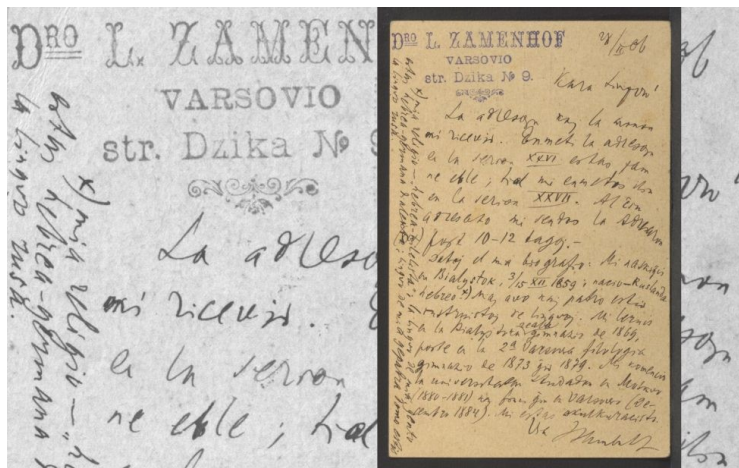
Laŭnombre malgranda, tamen precipe menciinda arkivo estas la kolekto familio Zamenhof,⁴ kiu enhavas pli ol 300 korespondaĵojn, kopiojn kaj originalojn, de membroj de la familio Zamenhof. Plej multaj de tiuj arkivaĵoj, el kiuj 55 jam estas ciferecigitaj⁵ kaj libere rete alireblaj, estas skribitaj de Ludoviko, Zofia kaj Lidia Zamenhof. La bildo montras poŝtkarton de Ludoviko L. Zamenhof al Theodoro Čejka, Varsovio 1906-02-28 (Signo: ÖNB ESP V50/1.B.Čej.1).

Alia grava arkivo estas la postlasaĵo de Kálmán Kalocsay (1891–1976),⁶ kiu jam grandparte estas katalogita, traserĉebla per la katalogo Trovanto⁷ kaj konsultebla en la legsalono de la Kolekto por Planlingvoj. La postlasaĵo enhavas precipe fotojn, bildpoŝtkartojn kaj korespondaĵojn, inter kiuj speciale menciindas jenaj kun Marjorie Boulton (1924–2017), Hilda Dresen (1896–1981), Reinhard Haupenthal (1945–2016), Aleksandr Logvin (1902–1979), Masao Miyamoto (1913–

1989), Tomáš Pumpr (1906–1972), Juan Régulo Pérez (1914–1993), Nikolaj Rytjkov (1913–1973) kaj Gaston Waringhien (1901–1991). Ankaŭ de tiu arkivo la skanaĵoj de pli ol 600 bilddokumentoj⁸ jam troveblas en nia datumbazo ÖNB Digital,⁹ kiu nun entute enhavas pli ol 26 000 libere konsulteblajn diĝitajn dokumentojn pri Esperanto¹⁰ – nombro, kiu konstante kreskas.

Dum la pasintaj sep jaroj venis jenaj arkivoj en la Esperantomuzeon:

- ◆ En 2015 la postlasaĵoj de Max Talmey (1869–1941), de Engelbert Pigal (1899–1978), kaj la antaŭlasaĵo de Otto Back (1926–2018).
- ◆ En 2016 postlasaĵero de Charles-Ange Laisant (1841–1920), la arkivo de la Esperanto-klubo Innsbruck kaj parto de postlasaĵo de Daniel Luez (1924–2013).
- ◆ En 2017 la kolekto Lenke Szász kun leteroj de Marjorie Boulton.
- ◆ En 2018 la postlasaĵo de André Albault (1923–2017), la kolekto Thiele Wüster pri Eugen Wüster (1898–1977), ero de antaŭlasaĵo de Trevor Steele (1940–), la arkivo de la Esperanto-klubo “Estonto Linz” kaj parto de la postlasaĵo de Lena Karpunina (1963–2013).
- ◆ En 2019 postlasaĵero de la aktoro Petăr Vasilev (1911–2009) kaj la arkivo de Juan Régulo Pérez.
- ◆ La arkivo de Juan Régulo Pérez, kiu nuntempe estas ordigata, enhavas kelkajn milojn da korespondaĵoj de la eldonisto kun la plej gravaj siatempaj Esperanto-verkistoj. Kvankam la katalogado nur komenciĝos post la ordigo de la dokumentoj, jam nun esploristoj povas peti liston pri la aktuale ordigitaj dokumentoj.

Tiuj arkivoj de diversaj personoj kaj institucioj tre bone kompletigas unuj la aliajn, kio konsiderinde plifaciligas kaj pliefektivigas la laboron de esplorantaj scienculoj.

Esperantomuzeo¹¹ kaj Kolekto por Planlingvoj¹² de la Aŭstria Nacia Biblioteko
Palais Mollard, Herrengasse 9, 1010 Wien
esperanto@onb.ac.at

¹ <https://www.onb.ac.at/eo/bibliothek/sammlungen/kolekto-por-planlingvoj/havajoj/sercado/postlasajoj-kaj-antaulasajoj>

² <http://data.onb.ac.at/rec/AC15757567>

³ <https://www.onb.ac.at/eo/bibliothek/sammlungen/kolekto-por-planlingvoj/digitaj-dokumentoj/gazeteltondajoj-1898-1915>

⁴ <http://data.onb.ac.at/rec/AC14413179>

⁵ <https://www.onb.ac.at/eo/bibliothek/sammlungen/kolekto-por-planlingvoj/digitaj-dokumentoj/arkivajoj>

⁶ https://search.onb.ac.at/primo-explore/search?institution=ONB&vid=ONB&onCampus=false&query=Isr19,contains,Nachlass%20Csisz%C3%A1r-Kalocsay&search_scope=ONB_hanna

⁷ https://search.onb.ac.at/primo-explore/search?query=&tab=onb_sondersammlungen&search_scope=ONB_esperanto&vid=ONB&lang=de_DE&offset=0

⁸ <https://onb.digital/search/272445>

⁹ <https://onb.digital>

¹⁰ <https://onb.digital/search/272476>

¹¹ <https://www.onb.ac.at/eo/museen/esperantomuzeo>

¹² <https://www.onb.ac.at/eo/bibliothek/sammlungen/kolekto-por-planlingvoj/digitaj-dokumentoj/arkivajoj>

Stipendioj Marjorie Boulton 2022

Chuck Mays

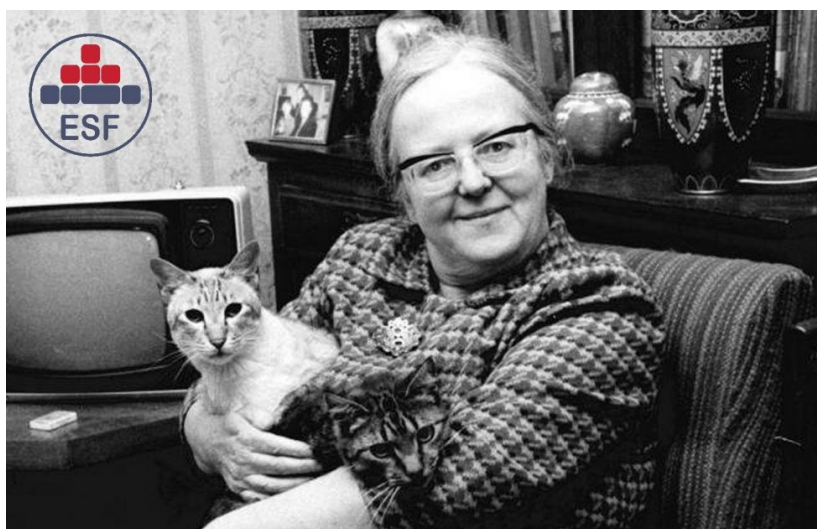
<https://esfconnected.org/2022/02/28/stipendioj-boulton-2022/>

Esperantic Studies Foundation (ESF) anoncas sian konkurson de 2022 por esplorstipendioj en ĉiuj fakoj de la homaj kaj sociaj sciencoj, precipe se kun rilatoj al interlingvistiko, lingva justeco, interkultura komunikado, Esperanto kaj parencaj fenomenoj. Interfaka laboro estas bonvena, kaj ĉeffakoj povas inkluzivi lingvistikon, sociologion, historion, antropologion, komunikadon aŭ amaskomunikilojn, sed ne estas limigitaj al tiuj. Malfermitan al kandidatoj tutmonde, kun prefero por kandidatoj en Nord-Ameriko kaj la tutmonda sudo, la stipendio estas utiligebla samtempe kun aliaj premioj kaj stipendioj kaj ne estas renovigebla.

La stipendioj honoras la memoron de Marjorie Boulton, fekunda aŭtoro de teatraĵoj, poemoj, kaj prozo en Esperanto, kaj ankaŭ la ĉefa anglalingva biografo de L. L. Zamenhof.

ESF, neprofitcela organizaĵo, kiu laboras por lingva justeco tutmonde, alte taksas inkluzivadon kaj diversecon. Ĝi ne diskriminacias surbaze de raso, koloro, lingvo, landa deveno, handikapo, religio, aĝo, seksa orientiĝo aŭ genra esprimo.

Por pliaj informoj aŭ por kandidatiĝi, vizitu <https://www.esperantic.org/eo/stipendioj-marjorie-boulton/>. La limdato por kandidatiĝi estas la 1-a de junio 2022. Kandidatiĝoj estos akceptitaj en la angla kaj Esperanto.

Fakte faka: Recenzo de “La homa lingvo”

Hans Becklin

<https://katalogo.uea.org/katalogo.php?inf=9720>

<https://www.esperanto.org/en/about-us/directors/hans-becklin/>

<https://esfconnected.org/2022/03/14/la-homa-lingvo/>

Collinson, William E. *La homa lingvo: Human Language*.
Angligis Simon Davies. Redaktis Angela Tellier kaj Wim Jansen.
Rotterdamo: Universala Esperanto-Asocio, 2019. 254 paĝojn.
15 eŭrojn en la Katalogo de UEA.

Dum evoluas la homa socio, kelkaj aferoj restas pli-malpli samaj. Inter esperantistoj, amo al lingvoj restas trajto plej komuna.

La homa lingvo, libro reeldonita en 2019 de UEA kun ampleksa notaro kaj paralela angla traduko sur la paĝo kontraŭa al la Esperanta, bele montras la konstantecon de tiu fenomeno. Antaŭ naŭdek kvin jaroj, esperantistoj estis tiel interesataj pri lingvoj, ke la Esperanto-fako de la prestiĝa Berlina eldonejo Rudolf Mosse petis la anglan germaniston William E. Collinson enkonduki populare kaj mallonge la Esperantistaron en la temon. Plej surprize, li apenaŭ tuŝas Esperanton kiel studobjekton, preferante prezenti al sia publiko klera sed ne faka la respondon al pli larĝa demando: kia estas la homa lingvo?

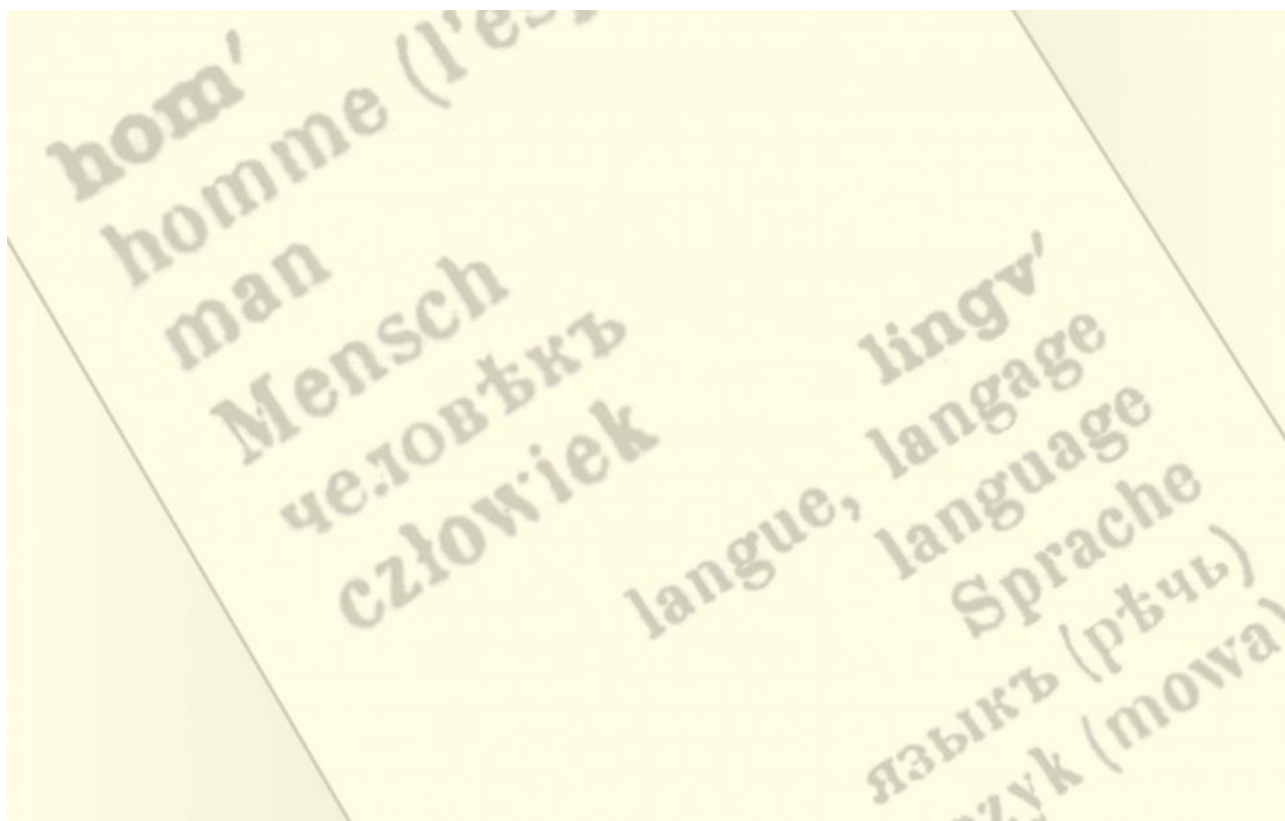
Antaŭ ol daŭrigi, estas inde demandi, kial oni antaŭvidis tiom grandan intereson kaj debiton pri ĉi tiu temo inter la esperantistoj. Kvankam ĉiu membro de la homaro uzas lingvon aŭ eĉ lingvojn ĉiutage, en la libro-merkato ĝeneralaj enkondukoj al lingvistiko (termino subtenata en la libro de Collinson, malgraŭ la tiutempa prefero al “filologio”) ĝenerale lamas.

Esperantistoj havas eksterordinaran intereson pri lingvoj, ĉar la propra identeco de Esperanto-parolanto estas kaj restas lingve kreita kaj lingve difinita. La lingvo maloftege plene malaperas en la fonon, ĉar al ĝi ĉiam estas io kontrastiganta Esperanton disde la aliaj lingvoj: ŝildo surstrate, apuda libro en nacia lingvo, nacilingva ŝlagro kiel fona muziko en kongresejo. Same kiel parolantoj de minoritataj kaj subpremataj lingvoj, la esperantistaro ne povas opinii sian lingvon simpla vehiklo de la penso; ĝia aparteco kaj la konstantaj subkonsciaj komparoj konsciigas pri la universalaj kaj la unikaĵoj. Tial *La homa lingvo* estis komisiita – por publiko avida je sciencaj klarigoj de la fenomenoj spertataj.

Simile, niaepoke homoj verkas flue kaj sufiĉe detale la paĝojn en la Esperanta Vikipedio pri lingvoj, lingvistiko kaj ĉio lingva (inkluzive de Esperanto, kompreneble), dum paĝoj pri aliaj okupoj aŭ fakoj ne ekzistas aŭ estas stumpaj, sendepende de la vera populareco tra la mondo. Ekzemple, la plej populara sport-teamo en la mondo, Manchester United, kies paĝo estas “elstara” en pli ol dek Vikipedioj, havas mallongan alineon en la internacia lingvo. Tio montras, respektive, komunan pasion kaj pasivon en verko, kiun ajna esperantisto povas plibonigi.

La komparo kun Vikipedio estas plurflanke trafa – Collinson ofte mencias aliajn popularajn artikolojn, ekzemple en la revuo *Esperanto*, malŝarĝante sin de la devo trakti ligitan fenomenon pro la jama ekzisto de klarigo en la internacia lingvo. Tiu supozo, ke ĉiu havas ĉemane ian arĥivon de malnovaj numeroj, estas iom kiel praligilo. Oni ne atendus tion en faka libro – oni atendas plenan klarigon, eĉ se iu alie faris pli bone, pro la konvencioj. Aldone, la fontaro estas tute magra – sur preskaŭ ĉiu paĝo citaĵo povus helpi al fakulo sekvi la argumentojn pli profunde kaj identigi la originon de la tezoj mallonge prezentitaj. Sed verki fake neniam estis la celo de Collinson.

Ĉu strange, do, ke Davies tradukis kaj la redaktintoj Tellier kaj Jansen prinotis la tekston de Collinson, kvazaŭ ĝi estus vera faklibro meritanta ekzegezon, ne nur leĝera broŝuro centpaĝa? Parte. Kvankam la angla traduko estas tre bona kaj preciza, mia impresio estas, ke oni tradukis ĝin pli por pravigi la ekziston de nova, faka eldono de la verko ol por respondi al ies klara deziro scii per la plej legata lingvo de scienco, kiajn popularajn lingvistikajn verkojn esperantistoj legis en la dudekaj jaroj de la dudeka jarcento. Eble iu historiografo de lingvistiko scivolas pri la prezento de la fako en diversaj lingvoj kaj laŭdas ĉi tiun tradukon en unu el siaj esploroj. Tio estus optimuma rezultato, sed ĝian efektivon mi dubas. Ofte la deziro montri la profundecon de Esperanto al la ekstera mondo pro propagandaj kialoj superas la postuladon de la merkato, vanigante la entreprenon en la realo. Ĉiam indas demandi, ĉu iu fakte bezonas la proponatan varon. (Tia pensado rimarkeble mankas kaj en Esperantujo kaj en la ĝenerala faka kunteksto nuntempe, do mi ne surpriziĝas, ke ĉe la kruciĝo de tiuj interesoj ĝi same mankas.)

Sed tiu kritiko neniel validas kaze de la Esperanta teksto. Ĝi estas vera gemo de frua, flua Esperanto el antaŭ la normiga efiko de pli plenaj gramatikoj kaj vortaroj. Ajna esperantologo povas kun granda intereso legi la libron helpate de la abundaj Esperantaj notoj (la anglaj estas multe malpli detalaj, ĉar la subtilaĵoj de lingva aŭ stila evoluo perdiĝus en traduko). Same kiel la redaktintoj, mi trovis plej interesa la mortnasikitajn neologismojn, konkurajn formojn (“ira” por “irlanda”, “Germanlando” por “Germanujo”, kaj “bao” por “beo”) kaj neunuecan verbigon de la adjektivoj. Aldone, mi trovas la uzadon de la participoj aparte fascina kaj iomete klariga al la parta subteno de Collinson al la atista interpreto. La redaktintoj ne hezitas kritiki ankaŭ PIV, ofte tre trafe, kiam la lingvaĵo aŭ tendenco de Collinson ŝajnas pli logika kaj freŝa malgraŭ sia oldo. Ĉi tia detala analizado de longa teksto estas sufiĉe malofta en Esperantujo, sed mi bonvenigus ĝin ankaŭ en aliaj gravaj, fruaj verkoj – precipe se la notoj estus veraj piednotoj.

Tiu manko de notoj piede de la paĝo estas aparte sentata, ĉar la kombino de glua bindaĵo kaj dika papero liveras libron nur herkule malfermitan. En libro kun tiom da detala enhavo, estas bele povi kuŝigi la spinon sur la labortablon por analizi aferojn sen devi perforti la libron aperta, polekson sur ambaŭ randaj margenoj. Aliflanke, mi fidas, ke tiel fortika libro vivos cent pliajn jarojn, eĉ se regule konsultate.

Jen kaj jen aperas ideoj, kiuj bezonis en Esperantujo longan fermentadon – ekzemple la principo de Jespersen ripetata de Collinson, ke en gramatiko oni ne altrudu al modernaj lingvoj nepre la skemon de la antikvaj lingvoj (48, 50). Ĝis aperis PMEG, la ĉeffluo de Esperanta gramatiko ne sekvis tiun saĝan konsilon – kaj daŭre homoj opinias PAG pli bona, grandparte pro la klasika prezento (kvankam ambaŭ gramatikoj, sendepende de la terminaro, havas siajn fortajn kaj malfortajn punktojn). Loĝas en tiu porklasika kazerno la redaktintoj, kiuj eksterordinare en la nuno citas PAG ekskluzive en la notoj (14).

Se Collinson origine verkis sian libron por edifi la esperantistaron, ĉu la libro povas ankoraŭ servi ĝin tiel? Kredeble ne. Malgraŭ ĝia koncizeco, la fako tiel evoluis dum la lastaj cent jaroj, ke eĉ la ĝeneraligoj de Collinson ne ilustras ĝian staton. Aldone, la eksmoda pensokadro de tiamaj homoj (kiuj senhezite nomis diversajn sociojn kaj sekve ties lingvojn primitivaj), kvankam tre modera ĉe Collinson, ne plene evitiĝas. Kredeble Vikipedio estus pli helpa por doni superrigardon al tiuj, kiuj ĝin deziras. Sed tiuj, kiuj interesiĝas pri la evoluo de Esperanto aŭ por simple sperti majstre komentariitan tekston, devas aldoni la libron al sia kolekto. Post preskaŭ cent jaroj, la populara iĝis faka.

Hans E. Becklin estas estrarano de ESF kaj luterana pastro.

Retseminarioj: turismo kaj Esperanto

<https://esfconnected.org/2022/01/01/webinars-tourism/>

<https://youtu.be/6Pe9lcohfuc>

La 31-an de decembro okazis (kaj nun re-spekteblas) la unua sesio en la Internacia “Retinariaro” pri Turismo kaj Esperanto, kun prelegoj en la persa kaj Esperanto. La serion organizas la Scienca Asocio de la Universitato de Tehrano pri Turisma Administrado je ĉiu el la venontaj vendredoj.

Esperantologia Konferenco ĉe Jutubo

<https://esfconnected.org/2022/01/05/esperantologia-konferenco/>

<https://www.youtube.com/watch?v=JyhjveAPSrl>

La unua parto de la 43-a Esperantologia Konferenco, okazinta kadre de la pasintjara Virtuala Kongreso, estas disponebla ĉe Jutubo. Ne maltrafu la ŝancon spekti la elstarajn prelegojn de SESHIMO Masaja, TIDA Syuntaro kaj Manuela Burghilea, enkondukitajn de Guilherme Fians kaj Mark Fettes.

Turismo kaj Esperanto 2

<https://esfconnected.org/2022/01/06/tourism-2/>

<https://youtu.be/iUVgxNFG8dc>

La dua sesio en la Internacia Retinariaro pri Turismo kaj Esperanto okazis vendredon la 7-an de januaro:

- ◆ Manĝa turismo (D-ino Alessandra Madella) 12:30 UTC
- ◆ Lerneja projekto “GUTO” pri turismo (S-ino Zsófia Kóródy) 13:30 UTC
- ◆ Turismo: historio de vorto kaj uzo en Esperanto (Prof. Davide Astori) 16:30 UTC
- ◆ Sporta turismo (D-ro Maĝid Ĝavid) 17:30 UTC

Eblas spekti ĝin per Jutubo.

Pioniroj de internaciismo recenze

<https://esfconnected.org/2022/01/07/pioneers-review/>
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/josl.12540>

Lastatempa recenzo de la libro *Multilingual Environments in the Great War (Plurlingvaj Medioj en la Granda Milito [= la Unua Mondmilito]*, redaktita de Julian Walker kaj Christophe Declercq) enhavas mencion pri ĉapitro de Javier Alcalde pri la “pioniroj de internaciismo” en la Esperanto-movado.

Vortoj en spaco kaj tempo

<https://esfconnected.org/2022/01/10/words-space-time/>
<https://muse.jhu.edu/book/97875> (por elŝuti la libron)

Kun kvardek du amplekse printotitaj mapoj, la atlaso *Vortoj en spaco kaj tempo: Historia atlaso de lingvopolitiko en moderna centra Eŭropo* de Tomasz Kamusella uzas pioniran kombinon de lingvistiko, historio kaj kartografio por proponi novajn komprenojn pri la historio kaj mekanismo de tio, kiel la lingvoj de Centra Eŭropo estis elfaritaj, malfaritaj kaj aranĝitaj por politika agado.

Ĝi estas libere elŝutebla ĉe la dua adreso ĉi-supre.

Esperanto: lingvo kun valoroj

<https://esfconnected.org/2022/01/12/esperanto-values/>
<https://www.torrossa.com/en/resources/an/5078441> (libro)
<https://www.torrossa.com/en/resources/an/5078506> (ĉapitro)

La hispanlingva esearo *La complejidad en la enseñanza de valores: formación permanente, colaboración y autorreflexión para una transformación social* enhavas ĉapitron de Carlos Pesquera Alonso kun la titolo “Esperanto: un idioma con valores” (Esperanto: lingvo kun valoroj).

Premioj por magistriĝaj disertacioj

<https://esfconnected.org/2022/01/13/masters-awards/>
<http://www.efnil.org/master-thesis-award/master-thesis-award>

EFNIL (Eŭropa Federacio de Naciaj Lingvaj Institucioj) alvokis studentojn partopreni en konkurso por trovi la plej bonajn magistriĝajn disertaciojn en Eŭropo sur la kampo de lingvouzo, lingvopolitiko kaj plurlingveco.

La poezio de tradukado

<https://esfconnected.org/2022/01/14/poetry-translation/>
<https://www.kunstmeranoarte.org/en.html>
<https://www.artland.com/exhibitions/the-poetry-of-translation>

Inter la 13-a de novembro 2021 kaj la 13-a de februaro 2022 la muzeo Kunst Meran – Merano Arte okazigis ekspozicion “La poezio de tradukado”, kiu ankaŭ montris objektojn pri Esperanto kaj la internacia bildlingvo Isotype.

Malkoloniigaj Subfosoj 2021

<https://esfconnected.org/2022/01/18/decolonial-subversions-2021/>
http://decolonialsubversions.org/main_issue_2021.html (skribitaj)
<http://decolonialsubversions.org/acoustic.html> (akustikaj)
<http://decolonialsubversions.org/visual.html> (vidaj)
http://decolonialsubversions.org/docs/pdfs/2021/1_Hirmer_Istratii_Editorial.pdf (redaktora artikolo)

La ĉefa numero de *Decolonial Subversions* (“Malkoloniigaj Subfosoj”) por 2021 nun disponeblas, dediĉite al la elcentrigo de okcidenta epistemologio en la homaj kaj sociaj sciencoj. Vi trovos superrigardon pri ĉiuj enhavaĵoj en la redaktora artikolo, ĉe la lasta adreso ĉi-supre.

La kontribuaĵoj mem estas klasifikitaj kiel skribitaj, akustikaj kaj vidaj.

UN-staĝo

<https://esfconnected.org/2022/01/20/un-internship/>
<https://careers.un.org/lbw/jobdetail.aspx?id=172108&Lang=en-US>

En la kunteksto de la disvolviĝo de la unua UN-Sekretariata Strategia Politika Kadro pri plurlingveco, la Oficejo de la Suba Ĝenerala Sekretario pri la Ĝenerala Asembleo kaj la administrado de konferencoj en Nov-Jorko serĉis lingvo-politikan / datum-analizan staĝanton, por daŭro de du monatoj ekde marto 2022 (dato konfirmota post konsulto de la elektita kandidato). Pliaj detaloj pri la kriterioj de elekteleco (inkluzive de bezonataj lingvokapabloj) kaj la antaŭvidataj labormanieroj estis priskribitaj en la staĝ-anonco.

Lingvistika Kolokvo 2022

<https://esfconnected.org/2022/01/21/linguistics-colloquium/>
<https://events.tuni.fi/lingcoll2022/>

Ĉi-jare la Lingvistika Kolokvo, ekestiĝinta en Hamburgo en 1966, okazos ĉe la Universitato de Tampere en Finnlando de 21-a ĝis 23-a de septembro. La organizantoj akceptos resumojn senditajn ĝis la fino de aprilo.

Internacia Tago de Edukado

<https://esfconnected.org/2022/01/24/day-of-education/>
<https://uea.org/gk/1008>

La 24-an de januaro, okaze de la Internacia Tago de Edukado, UEA, ILEI kaj TEJO alvokis al Unuiĝintaj Nacioj kaj Unesko, ke ili multigu siajn klopodojn por plibonigi edukadon por ĉiuj personoj, kaj ke ili kunagu kun ĉiuj kiuj kredas, ke scio alportas kompreniĝon kaj kompreniĝo kondukas al pli bona estonteco. La plena teksto de la mesaĝo troviĝas en la retejo de UEA.

La lasta lingvo sur la tero

<https://esfconnected.org/2022/01/25/last-language/>
https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=lang_en&id=9fdQEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Esperanto&ots=olAF7ZgWlz&sig=jN0BPGnUh_0yvQJ7xTNNyYHEuOs#v=onepage&q=Esperanto&f=false

Vin eble interesos lastatempa anglalingva libro de Piers Kelly, *La lasta lingvo sur la tero: Lingva utopiismo en Filipinoj* (Oxford University Press, 2022), kiu enhavas menciojn pri Esperanto (kaj Volapuko).

8-a ILEI-Forumo

<https://esfconnected.org/2022/01/26/ilei-forum/>
<https://youtu.be/REMQZ3C0dfo>

La temo de tiu unuhora sesio, okazinta la 21-an de januaro, estis “Edukado al interkultura kompetento”. Ĉu nur aplikado de komuna lingvo inter diverslingvaj popoloj permesas glatan komunikadon inter ili? Aŭ ĉu io alia necesas por efika kaj senproblema interkultura komunikado? La enkondukan prelegon de prof. Duncan Charters sekvis diskuto. Eblas spekti la registraĵon per Jutubo.

Fulmokusoj pri Esperanto

<https://esfconnected.org/2022/01/28/crash-courses/>
<https://www.onb.ac.at/news-einzelansicht/online-crashkurs-esperanto>

Ekde decembro 2021 la Aŭstria Nacia Biblioteko ofertas Esperanto-fulmokusojn ne nur surloke kadre de gvidado tra la Esperanto-muzeo, sed ankaŭ en la interreto.

REAL-raporto pri kunmetitaj indikiloj

<https://esfconnected.org/2022/02/01/real-report/>
https://www.ulster.ac.uk/__data/assets/pdf_file/0017/1052405/21-7.pdf

Nova anglalingva raporto, *Monitori la ĉefajn aspektojn de socia kaj ekonomia vivo per kunmetitaj indikiloj: literatura kritiko*, estas nun havebla de REAL (esplorgrupo pri ekonomiko, politik-analizado kaj lingvo ĉe la Universitato de Ulster), kiu ricevas financon subtenon de Esperantic Studies Foundation.

Resumo: La celo de ĉi tiu projekto estas esplori kaj analizi la ĉefajn indikilojn uzatajn en la internacia nivelo por studi kaj monitori justecon kaj inkluzivigon, rilatajn aspektojn de socia kaj ekonomia vivo. Detale, la fokuso de la verko koncernas la ĉefajn mezurojn, tiel same troviĝantajn en literaturo kiel ankaŭ produktatajn de internaciaj institucioj, kiuj ebligas analizon de ĉi tiuj fenomenoj el internacia kompara perspektivo. La studo prezentas la datumfontojn de tiaj diversaj mezuroj kaj la konceptajn kaj metodologiajn paŝojn por produkti ilin. Aldone, notinda sekcio de la esploro taksas la statistikajn metodologiojn por trakti la komplikecon de plurdimensiaj sistemoj de indikiloj kaj por sintezi ilin. La projekto enhavas superrigardon pri indikiloj uzataj sur la lingvopolitika kampo, inkluzive de lingva edukado kaj plurlingva publika administrado, kaj pri datumbazoj uzataj por plenigi tiujn indikilojn.

Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj

<https://esfconnected.org/2022/02/03/revolutionaries-geeks/>
[https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-84230-7?
fbclid=IwAR38cm_6Z6l2WZinNF1EQv_nVxV4aEJiXwmpk89n1k5gm-0Yci7Y1ROLWIY](https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-030-84230-7?fbclid=IwAR38cm_6Z6l2WZinNF1EQv_nVxV4aEJiXwmpk89n1k5gm-0Yci7Y1ROLWIY)

Guilherme Fians lastatempe aperigis la libron *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj: lingvopolitiko, ciferecaj komunikiloj kaj la kreado de internacia komunumo*, la rezulton de sia 5-jara antropologia esploro pri Esperanto kaj politika agado en Francio. Se vi volas scii pli, kial anarkiistoj kaj komunistoj en Francio lernas Esperanton por diskuti politikon internacie, aŭ kiel junuloj ligas lingvan justecon kun libera programaro – jen la libro por vi!

Lastatempaj artikoloj de Bernhard Tuider

<https://esfconnected.org/2022/02/04/bernhard-tuider/>

Bernhard Tuider gvidas la Esperanto-muzeon kaj Kolekton por Planlingvoj de la Aŭstria Nacia Biblioteko. Liaj lastatempaj eldonaĵoj inkluzivas:

- ◆ “Esperanto – Kunstsprachen – Kunst”.
En: Valeska Peschke (red.): *Welt*, Munkeno 2020, p. 138–143.
- ◆ “Esperanto – artificial languages – art”.
In: Valeska Peschke (red.): *Welt*, Munkeno 2020, p. 144–149.
- ◆ “Somernokto – Sommernacht”.
Esplorblogo de la Aŭstria Nacia Biblioteko, 23 marto 2021.
<https://www.onb.ac.at/forschung/forschungsblog/artikel/somernokto-sommernacht>
- ◆ “Somernokto”: Ein Paradebeispiel der Esperanto-Lyrik.
Der Standard, reta eldono, 6 marto 2021.
<https://www.derstandard.de/consent/tcf/story/2000125461450/somernokto-ein-paradebeispiel-der-esperanto-lyrik>
- ◆ “Illusion und Vision. Zum 100. Todestag von Alfred Hermann Fried (1864–1921)”.
Esplorblogo de la Aŭstria Nacia Biblioteko, 4 majo 2021.
<https://www.onb.ac.at/forschung/forschungsblog/artikel/illusion-und-vision>
- ◆ “Plansprachen und Sprachplanung. Zum Stand interlinguistischer Forschungen”.
En: *Bibliothek – Forschung und Praxis* 2 (2021), p. 333–339.
<https://doi.org/10.1515/bfp-2020-0127>

Esperanto en frua teorio pri maŝintradukado

<https://esfconnected.org/2022/02/07/early-mt/>

<https://langsci-press.org/catalog/book/319>

<https://zenodo.org/record/5646896>

Esperanto estas koncize menciita en ĉapitro pri la historio de perkomputila tradukado en *Mallonga gvidlibro pri postredaktado* de Jean Nitzke kaj Silvia Hansen-Schirra, libere elŝutebla el la du lastaj adresoj ĉi-supre.

«La franc-armeno Georges Artsrouni kaj la ruso Petr Troyanskii sendepende proponis patentojn pri “traduk-maŝinoj” tiel frue kiel 1933. Troyanskii proponis ne nur metodon por aŭtomata dulingva vortaro sur papera bendo, sed ankaŭ planon por kodigi interlingvajn gramatikajn rolojn (bazitan sur Esperanto) kaj skizon pri tio, kiel analizado kaj sintezado eble funkcius. Tamen la ideoj de Troyanskii estis nekonataj al la komunumo ĝis la fino de la 1950-aj jaroj.»

Persaj lecionoj

<https://esfconnected.org/2022/02/08/persian-lessons/>
https://eo.wikipedia.org/wiki/Persaj_lecionoj

La belorusa filmo *Persaj lecionoj* el 2020, en kiu ĉefrolas Nahuel Pérez Biscayart kaj Lars Eidinger, prezentas falsan persan lingvon inventitan de la reĝisoro Vadim Perelman kaj rusa lingvisto. En la rakonto juda viro en germana koncentrejo, ŝajniginte, ke lia patro estas irana, estas devigita instrui la persan, lingvon al li nekonatan, al nazio. Multaj scenoj estas spekteblaj ĉe Jutubo.

La heredaĵo de universala frateco

<https://esfconnected.org/2022/02/09/universal-brotherhood/>
<http://www.ub.edu/dphc/segona-circular-del-congres-internacional-herencies-legacies/>

Junie okazos kongreso de historiistoj en Barcelono (Hispanio), kaj en tiu kadro Javier Alcalde kunordigas tutan sesion – “La heredaĵo de universala frateco” – pri Esperanto, kun prelegoj aŭ katalune aŭ hispane aŭ angle. Kion ni scias pri la Esperanto-movado? Kian rilaton ĝi havis kun malsamaj ideologioj kaj kun aliaj sociaj movadoj?

Ulster: Dung-anonco

<https://esfconnected.org/2022/02/10/ulster-opportunity/>
<https://www.ulster.ac.uk/doctoralcollege/find-a-phd/1028167>

Subvenciita doktoriĝa posteno (trijara) pri Lingvopolitiko ĉe la Universitato de Ulster, sub kontrolado de Michele Gazzola kaj Karl O'Connor. La projekto, "La instrumentoj de lingvopolitiko", koncentriĝas pri la kompara studo de politiko-instrumentoj uzataj de registaroj por administri plurlingvismon. Kandidatiĝoj estis bonvenaj de studentoj pri sociolingvistiko, ekonomiko, politika scienco kaj sociologio.

Premio Paul Gubbins por Nova Ĵurnalisma Talento

<https://esfconnected.org/2022/02/11/premio-gubbins/>
https://www.monato.be/nova_talento.php

Okaze de la 40-jara ekzisto de *Monato*, kaj por memori sian ĉefredaktoron Paul Gubbins, la revuo starigis la Premion Paul Gubbins por Nova Ĵurnalisma Talento. Ĉiujare estos aljuĝata ĉefpremio de 250 eŭroj, dua kaj tria premio de 100 eŭroj kaj sep senpagaj abonoj de *Monato*, por la plej bonaj artikoloj verkitaj rekte en Esperanto por la revuo. Regularo kaj pliaj detaloj ĉe la adreso ĉi-supre.

Les langues de l'internationalisme ouvrier

<https://esfconnected.org/2022/02/15/internationalisme-ouvrier/>
<http://revue1900.org/spip.php?rubrique60>

Kadre de la franclingva revuo *Mil neuf cent* eldoniĝis faka artikolaro pri la lingvoj de la laborista internaciismo. Unu el la tekstoj temas pri Esperanto kaj anarkiismo. Multaj el la artikoloj inkluzivas anglalingvan resumon.

Bibliotekisto serĉata

<https://esfconnected.org/2022/02/16/librarian-vacancy/>
<https://www.onb.ac.at/ueber-uns/jobportal/freie-stellen>

Ni atentigis niajn blog-legantojn pri dung-anonco de la Aŭstria Nacia Biblioteko pri la Kolekto por Planlingvoj kaj Esperantomuzeo. Oni serĉis bibliotekiston, kiu laboros 30 horojn semajne.

Salomé de Wilde en Esperanto

<https://esfconnected.org/2022/02/17/salome-in-esperanto/>
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14781700.2021.2016481>

La artikolo “Inventitaj lingvoj, interteksteco kaj nereкта tradukado: Salomé de Wilde en Esperanto” de Jan Buts en la revuo *Translation Studies* diskutas du konkurajn versiojn de la teatraĵo *Salomé* de Oscar Wilde, kiujn oni tradukis en Esperanton nerekte.

Pri movado kaj senmoveco

<https://esfconnected.org/2022/02/18/moving-standing-still/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_6

La nova anglalingva libro *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj* de Guilherme Fians (vidu nian paĝon 21) enhavas ĉapitron nomitan “Pri movado kaj senmoveco: La socia movado el la starpunkto de Esperanto-asocio”.

Enfokusigante la engaĝiĝon de anoj de maldekstema Esperanto-asocio en Parizo pri la ŝajna malfortiĝado de Esperanto kiel ilo por politika aktivismo, ĝi esploras, kiel esperantistoj luktas por antaŭenigi la lingvon kiel ĝustatempan aferon, kiam tradicia proletara maldekstrisma aktivismo perdas la avantaĝon en Francio. Analizante la nostalgion de esperantistoj al la estonteco, Fians argumentas, ke ilia sopirado por la sukceso de Esperanto celas ne malverŝajnan estontecon, sed ĉiutagajn ordinarajn atingojn.

Reguloj kaj instigoj en Budapeŝto

<https://esfconnected.org/2022/02/21/rules-incentives-budapest/>
<https://www.andrassyuni.eu/veranstaltungen/rules-and-incentives-in-language-policy-and-planning-economic-legal-and-sociolinguistic-approaches.html>

Oni invitas prelegajn proponojn por la simpozio pri “Reguloj kaj instigoj en lingvopolitiko kaj planado: Ekonomiaj, juraj kaj socilingvistikaj aliroj” la 16-an kaj 17-an de junio en Budapeŝto.

Du tre interesaj ĉefprelegantoj por la simpozio akceptis la inviton: Profesorino Ainoa Aparicio Fenoll (Universitato de Torino kaj Collegio Carlo Alberto) kaj Profesoro Fernand de Varennes (Speciala Raportisto de Unuiĝintaj Nacioj pri Minoritataj Temoj).

Kataluna Esperantisto pri planlingvoj

<https://esfconnected.org/2022/02/22/kataluna-esperantisto/>
<https://esperanto.cat/Kataluna-Esperantisto?lang=eo>

La lasta numero de la revuo *Kataluna Esperantisto* inkluzivas fakan artikolaron pri la temo planlingvoj. Kelkaj tekstoj estas en Esperanto kaj aliaj en la kataluna. Ĝi elŝuteblas senpage.

Sekvi la (ne-)denaskan

<https://esfconnected.org/2022/02/23/follow-non-native/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_6

Guilherme Fians havas ĉapitron nomitan “Sekvi la (Ne-)denaskan: Cirkuligi, mapi kaj teritoriigi la Esperanto-komunumon” en sia lastatempa anglalingva libro *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj* (nia paĝo 21).

La ĉapitro ekzamenas, kiel la statuso de esperantistoj kiel internacia komunumo dependas de la senĉesa cirkulado de homoj kaj aĵoj por venki ilian tutmondan disecon. Ĝi sekvas la pakadon kaj sendadon de libroj de UEA en Roterdamo al Seulo por la Universala Kongreso 2017, esplorante, kiel la tasko atentadi kaj mapi la legantaron de la libroservo konsistigas ankaŭ la laboron mem, kiu ade (re)kreas kaj (re)produktas la mallonge daŭran materialecon de tiu parolkomunumo.

La altiĝo de la angla

<https://esfconnected.org/2022/02/24/rise-of-english/>
<https://global.oup.com/academic/product/the-rise-of-english-9780190625610>

La libro *The Rise of English: Global Politics and the Power of Language* (“La altiĝo de la angla: tutmonda politiko kaj la potenco de lingvo”) de Rosemary Salomone, lastatempe eldonita ĉe Oxford University Press, mencias Esperanton pase: «La angla ne estas la “universala” lingvo, kiun Condorcet eble imagis, aŭ artefarita lingvo kiel Esperanto.»

IPR: Esperanto en universitatoj

<https://esfconnected.org/2022/02/25/ipr-universities/>
<https://www.ilei.info/ipr/>

En la lasta numero (2022/1) de *Internacia Pedagogia Revuo* aperas du raportoj pri sukcesaj spertoj pri la enkonduko de Esperanto en universitataj kursoj, kiuj ne pritraktas interlingvistikon. Temas pri “Konsciigo pri interlingva komunikado en universitato” de Goro Kimura; kaj “Esperanto kaj sociaj sciencoj (II)” de Javier Alcalde.

Parolkomunumo kontraŭ lingvoakademio

<https://esfconnected.org/2022/03/01/speech-community-language-council/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_5

Plia interesa ĉapitro en la nova libro de Guilherme Fians, *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj*, estas “La parolkomunumo kontraŭ la lingvoakademio: Vortelektado, aŭtoritato kaj normigo en nenies lingvo”.

Ĝi enfokusigas tion, kion parolantoj faras *per* Esperanto, dum ili parolas ĝin. En planlingvo, kiel parolantoj povas menciigi aferojn, por kiuj mankas al ili la vortoj? Kiu havas la aŭtoritaton decidi, ĉu kontestata vorto estas “ĝusta” aŭ “erara”? Kaj kial esperantistoj ofte kreas la proprajn vortojn anstataŭ serĉi la “ĝustan” en vortaroj?

Antaŭenpaŝoj en interfaka lingvopolitiko

<https://esfconnected.org/2022/03/02/advances-interdisciplinary/>
<https://benjamins.com/catalog/wlp.9> (nova volumo)
<https://benjamins.com/catalog/wlp> (serio)

Antaŭenpaŝoj en interfaka lingvopolitiko estas la naŭa kaj plej nova volumo en la anglalingva serio *Studoj pri mondaj lingvoproblemoj*. Ĝi enhavas kontribuojn de Mark Fettes, de Sabine Fiedler kaj Cyril Brosch, kaj de François Grin, redaktoro de la revuo *Lingvoproblemoj kaj lingvoplanado*.

Poznano: Virtuala interlingvistika sesio

<https://esfconnected.org/2022/03/03/poznano-virtuala-sesio/>
<https://edukado.net/novajhoj?id=867>

La interlingvistika grupo, kiu startis en septembro 2021, komencis sian duan semestron virtuale per la februara sesio (2–13 februaro 2022). Aktuale 33 gestudentoj (el 18 landoj) plenumis siajn ekzamenojn de la unua semestro kaj sekvis la novajn kursojn.

En la komenco estis la vorto

<https://esfconnected.org/2022/03/04/in-the-beginning/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_1

Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj de Guilherme Fians ekas per ĉapitro kun la titolo “En la komenco estis la vorto”.

La teksto rekonsideras la ideon, ke “neniu plu parolas Esperanton”, skizas la trajtojn, kiuj apartigas Esperanton de aliaj lingvoj, kaj elpakas lingvopolitikon, ciferecan komunikadon kaj

komunumo-konstruadon inter esperantistoj por kompreni, kiel lingvo kun preskaŭ neniom da denaskaj parolantoj kaj disigita parolkomunumo povas trovi stabilecon kaj daŭremon.

Lingvaj komunumoj en Japanio

<https://esfconnected.org/2022/03/07/language-communities-japan/>
<https://global.oup.com/academic/product/language-communities-in-japan-9780198856610>

La anglalingva libro *Lingvaj komunumoj en Japanio*, eldonita en januaro, enhavas ĉapitron de KIMURA Goro Christoph kaj GOTOO Hitosi nomitan “Esperanto: Internaciismo, dialogo kaj evoluanta komunumo”.

La vorto fariĝis karno

<https://esfconnected.org/2022/03/08/word-made-flesh/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_2

Ĉapitro 2 en *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj* de Guilherme Fians portas la titolon “Kaj la vorto fariĝis karno, aŭ Kiel rakonti historiojn”.

Por kompreni, kiel oni historie prezentis Esperanton kiel ĝustatempan, oni devas reviziti la batalon de artefaritaj lingvoj, per kiu la historio de planlingvoj iĝis nedisigebla de la teknologioj kaj politikaj motivaroj troviĝantaj en Eŭropo de la malfrua dek-naŭa jarcento. La ĉapitro resekvas, kiel esperantistoj kaj kleruloj utiligas historion, vidajn sugestojn kaj personajn rakontojn por komuniki iajn bildojn de la lingvo.

Fettes reĝisoros pri indiĝenaj lingvoj

<https://esfconnected.org/2022/03/09/fettes-indigenous-languages/>
<https://uea.org/gk/1022>

Fine de januaro 2022, eksprezidanto de UEA kaj profesoro pri edukado d-ro Mark Fettes akceptis reĝisori la kongresan temon de la 107-a Universala Kongreso en Montrealo. La temon inspiris la decido de UN plukonstrui sur la spertoj de 2019, la Internacia Jaro de Indiĝenaj Lingvoj, per dekjara komuna strebado. Per la temformulo “Lingvo, vivo, tero: Jardeko de Indiĝenaj Lingvoj” UEA inaŭguras sian propran kontribuon al la Jardeko (2022–2032).

UEA nun serĉas homojn, kiuj ŝatus kunlabori kun Fettes en la organizado de la Montreala programo.

Plata kaj rapida sed ne melodia

<https://esfconnected.org/2022/03/10/flat-fast-not-melodious/>
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnhum.2021.578594/full>
<https://esfconnected.org/2021/11/22/ludecigo-linguapolis/>

“Eroso, beleco kaj fonetik-estetikaj prijuĝoj de lingva sono. Ni preferas tion plata kaj rapida, sed ne melodia. Kompari fonetikajn kaj akustikajn trajtojn de 16 eŭropaj lingvoj” estas fascina artikolo (anglalingva) de Vita Kogan kaj Susanne Reiterer, eldonita antaŭ unu jaro en la revuo *Limoj en Homa Nervoscienco*.

Vita Kogan estas la aŭtoro de la lingvolerna ludo *LinguaPolis Esperanto*, kiu ricevis financon subtenon de ESF (vidu *IpI* 118, p. 6).

Sukceso signifus malsukceson

<https://esfconnected.org/2022/03/11/success-would-mean-failure/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_8

La ĉapitro “Ni neniam estis universalaj: Kiel la parolado de lingvo fariĝas antaŭfigura praktikado” en la anglalingva libro *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj* de Guilherme Fians (vidu nian paĝon 21) argumentas, ke la Esperanto-movado estas daŭrigebla nur tiom, kiom Esperanto ne iĝos laŭfakta mondlingvo.

Poŝtelefona junularo

<https://esfconnected.org/2022/03/15/mobile-youth/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_7

“Poŝtelefona junularo: Kiel ciferecaj komunikiloj ŝanĝis lingvolernadon, aktivismon por libera parolo kaj la sperton mem de la tempo” estas ĉapitro en *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj* de Guilherme Fians. Ĝi esploras, kiel ciferecaj komunikiloj kaj la apero de la unuaj denaske ciferecaj generacioj de Esperanto-parolantoj kaŭzis ŝanĝojn en tiu parolkomunumo.

Profesoro pri tradukstudoj serĉata

<https://esfconnected.org/2022/03/16/professor-translation-studies/>
<https://joblist.kent.edu/cw/en-us/job/498325/faculty-tenure-track9-mo>

Kenta Ŝtata Universitato (Ohio, Usono) serĉas Asistantan, Docentan aŭ Plenan Profesoron pri Tradukstudoj, specialiston pri japana tradukado, kiu eklaboros en aŭgusto 2022. La sukcesa kandidato instruos praktikajn kursojn pri japana-angla tradukado je la magistriĝa nivelo, kiel ankaŭ tradukokursojn ne-lingvospecifajn je la magistriĝa kaj doktoriĝa niveloj.

La jida kaj “lingvo universala”

<https://esfconnected.org/2022/03/17/yiddish-lingvo-universala/>
<https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1635755&dswid=6649>

En nova anglalingva libro, *La jida gramatiko de Zamenhof kaj lia universala lingvo: Du projektoj en aŝkenaza kulturo*, Christer Kiselman komparas la jidan lingvon, kia Zamenhof priskribas ĝin, kun lia samtempa lingvoprojekto – kaj antaŭulo de Esperanto – *Lingvo universala*. Li montras, ke la jida havis pli da influo al *Lingvo universala* ol al Esperanto.

Kiam esperantistoj renkontiĝas

<https://esfconnected.org/2022/03/18/when-esperantists-meet/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_4

La anglalingva libro *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj* de Guilherme Fians enhavas ĉapitron titolitan “Kiam esperantistoj renkontiĝas, aŭ Kio igas tiun komunumon internacia?”.

Ĝi esploras, kiel iuj komprenoj de nacieco historie aperis inter Esperanto-parolantoj, emfazante nacian diversecon kiel reprezentantan tiun diferencon, kiun estimu kaj laŭdu difinitaj formoj de kosmopolita aperteco.

Novaj Tendencoj en Tradukado kaj Teknologio

<https://esfconnected.org/2022/03/21/nettt-2022/>
<https://nettt-conference.com/call-for-papers/>

La internacia konferenco “Novaj Tendencoj en Tradukado kaj Teknologio” okazos sur la insulo Rodoso (Grekio) de la 4-a ĝis la 6-a de julio 2022. Por detaloj pri la temoj kaj pliaj informoj, bonvolu vidi la retejon NETTT’2022 ĉe la adreso ĉi-supre.

La klingona kaj interslava en la oficejo

<https://esfconnected.org/2022/03/22/klingon-interslavic-office/>
<https://blog.documentfoundation.org/blog/2022/01/07/libreoffice-the-klingons-and-interslavs-are-already-here/>
https://wiki.documentfoundation.org/ReleaseNotes/7.3#Additional_languages_in_the_language_list
https://eo.wikipedia.org/wiki/Klingona_lingvo
https://eo.wikipedia.org/wiki/Interslava_lingvo
https://www.theregister.com/2022/01/12/libreoffice_73/

La plej nova versio de la libere distribuebla kaj kod-malfermita oficeja programaro LibreOffice subtenas rekte indiki, ke teksto (aŭ parto de teksto) estas verkita en la klingona lingvo aŭ la interslava.

Laŭ la brita teknologia novaĵretejo *The Register*: “Planlingvoj ne estas ŝerco. Eble nur dudeko da homoj flue parolas la klingonan, sed du milionoj parolas Esperanton. Ne malestiminde.”

Proksimiĝi al fino

<https://esfconnected.org/2022/03/24/coming-to-a-close/>
<https://esfconnected.org/2022/02/03/revolutionaries-geeks/>
https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-84230-7_9

La fina ĉapitro en la anglalingva libro *Esperantaj revoluciuloj kaj gikoj* de Guilherme Fians (nia paĝo 21) nomiĝas “Proksimiĝi al fino, aŭ Kiel ne ĉesigi la konversacion”.

La ĉapitro analizas, kiel la daŭra ekzisto kaj regulo uziĝo de Esperanto aperas el tio, ke la lingvo kreas efemerajn situaciojn, kie esperantistoj sentas sin komfortaj esprimi sin kun atendo, ke iliaj voĉoj ne fariĝos nerimarkitaj.

Tradukado kiel evento

<https://esfconnected.org/2022/03/25/translation-as-event/>
<https://www.hermeneutik-und-kreativitaet.de/jahrbuch-yearbook>
https://www.hermeneutik-und-kreativitaet.de/images/Yearbook/003_TranslationAsEvent/CfP_TranslationAsEvent_dt-en.pdf (peto pri referaĵoj)

La redaktoroj de la *Jarlibro pri Traduk-Hermeneŭtiko* invitas kontribuaĵojn, kiuj ĝenerale celas interrilatigi traduk-teorion kaj prezentado-studojn kaj specife enfokusigas la nocion de tradukado kiel evento. Detaloj troveblas en la peto pri referaĵoj.

Traduki, verki, simpligi

<https://esfconnected.org/2022/03/29/translate-write-simplify/>
<http://www.efmr.it/?q=it/node/1799> (konferenco)
https://www.academia.edu/62531929/Call_for_papers_T_and_R_7_Simple_24_25_11_2022_Universit%C3%A0_di_Udine

La fako pri Lingvoj kaj Literaturoj, Komunikado, Edukado kaj Socio ĉe la Universitato de Udine (Italio) petas referaĵojn por sia konferenco, kiu investigos la rilatojn initer la agoj traduki, verki kaj simpligi. La evento okazos je la 24-a kaj 25-a de novembro 2022 en la universitato kaj virtuale.

ECSPM-Simpozio 2022

<https://esfconnected.org/2022/03/31/ecspm-symposium/>

<https://ecspm.org/ecspm-events/conferences-symposia/languages-and-the-construction-of-knowledge-in-european-he/>

https://ecspm.org/wp-content/uploads/2022/03/ECSPM_2022_online_Program_final.pdf

La Eŭropa Civil-Socia Platformo por Plurlingveco okazigis konferencon je la 8-a kaj 9-a de aprilo, sub la titolo “Lingvo(j) kaj sciokonstruado en supera edukado en Eŭropo”. La programo estas elŝutebla ankaŭ kiel PDF-dosiero, ĉe la lasta ĉi-supra adreso.

STIPENDIOJ DE ESF

Esperantic Studies Foundation havas du subvenciajn programojn: unu por Interlingvistika Subteno kaj alia por Ĝenerala Subteno.

Programo por Interlingvistika Subteno (IS)

Tio estas administrata de internacia komisiono sub aŭspicio de la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED). Ĝi aljuĝas malgrandajn subvenciojn, kutime malpli ol 2000 usonaj dolaroj, por helpi fakulojn kaj jam spertajn studentojn plenumi esplorojn en la fakoj lingvoplanado, interlingvistiko, transnacia lingva politiko, lingva justeco, kaj planlingvoj (inkluzive Esperanton). La subvencioj povas subteni aĉeton de (aŭ aliron al) esploraj materialoj, partoprenon en konferencoj, vojaĝadon al esplorbibliotekoj, subtenon de surkampa laboro, evoluigon de retejoj, kostojn de publikigo, k.s. Subvencioj IS estas aljuĝataj konkurse kaj kutime devas esti uzataj ene de unu jaro post ricevo de la subvencio.

Programo por Ĝenerala Subteno (ĜS)

Tio kovras ĉiujn tri aktualajn prioritatojn de ESF: Esploradon, Edukadon kaj Konservadon. Ĝi estas malferma al individuoj kaj organizaĵoj, inkluzive de universitatoj. Subvenciojn oni aljuĝas konkurse. Kvankam plej multaj subvencioj estas malgrandaj kaj kutime devas esti uzataj ene de unu jaro post ricevo, foje subvencioj estas aljuĝataj por pli longaj periodoj kaj en pli grandaj sumoj. Antaŭ ol peti subtenon, estas konsilinde sendi mallongan mesaĝon al admin@esperantic.org, por demandi ĉu la propono taŭgas. Petoj ĜS estas traktataj de subkomitato de la Estraro de ESF. Petoj ĜS, kiuj tamen kongruas kun la gvidlinioj IS, estos plusendataj al la Komisiono IS.

Limdatoj

Ekzistas tri limdatoj ĉiujare por subvencipetoj, en ambaŭ ĉi-supraj programoj:

- ◆ 31-a de januaro
- ◆ 30-a de aprilo
- ◆ 30-a de septembro

Por pli da informoj, bonvolu viziti: <https://www.esperantic.org/eo/stipendioj/stipendioj-de-esf>

IpI estas eldonaĵo de Esperantic Studies Foundation (ESF) en la nomo de la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri Mondaj Lingvaj Problemoj (CED) ĉe Universala Esperanto-Asocio (UEA), Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, Nederlando. ISSN 1385-2191. Paralela anglalingva versio, *Information for Interlinguists (IfI)* estas ankaŭ disponebla. La enhavo de ambaŭ kutime aperas pli frue en la blogo [ESF Connected](#). Ĉi tiun numeron redaktis Simon Davies.

Por ricevi avizojn pri estontaj numeroj, aŭ por sendi eldonotajn informojn, retmesaĝu al ipi@esperantic.org aŭ contact@esfconnect.org. Limdato por la venonta numero: 30-a de junio 2022. Kontribuaĵoj el ĉiuj mondaj regionoj estas bonvenaj. Ni akceptas materialon en Esperanto aŭ la angla, aŭ ideale kiel la saman tekston tradukitan en ambaŭ lingvoj.

ESF en la reto: www.esperantic.org, esfacademic.org, esfconnected.org, interlingvistiko.net, www.facebook.com/esperantic. Tvitero: [@esperanticsf](https://twitter.com/esperanticsf), [@esfacademic](https://twitter.com/esfacademic).

Estraro de CED

Mark Fettes (direktoro), Guilherme Fians (esperantologio, interlingvistiko), Michele Gazzola (lingvopolitiko), Angela Tellier (universitataj studprogramoj), Orlando Raola (bibliotekoj). <https://uea.org/asocio/CED>